

ΕΠΙΠΤΩΣΗ & ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΠΡΩΤΟΠΑΘΩΝ ΟΓΚΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

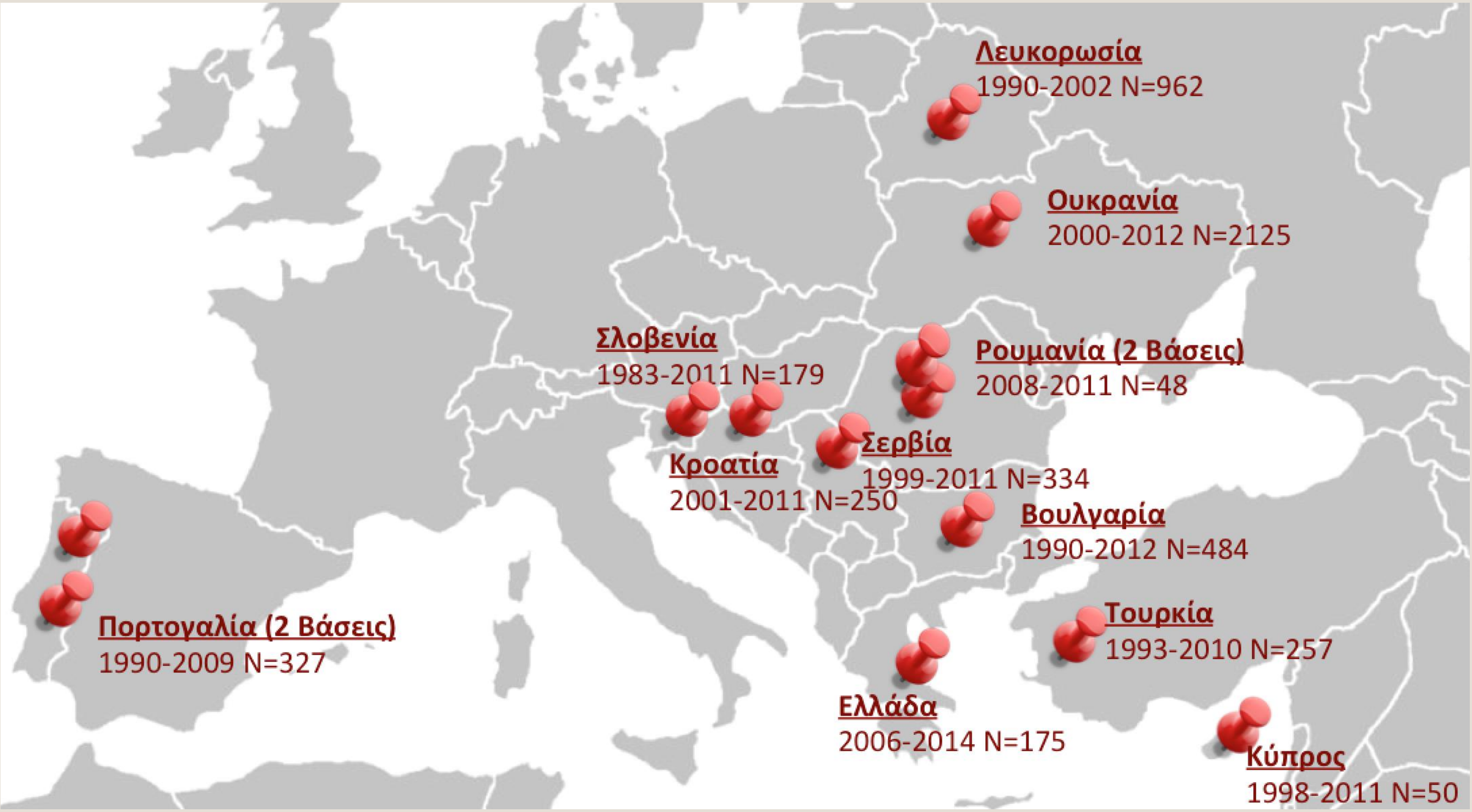
Παπαθωμά Π., Θωμόπουλος Θ., Καραλέξη Μ., Μπούκα Ε., Πετρίδου Ε.
Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας & Ιατρικής Στατιστικής, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ
27ο Συνέδριο Κοινωνικής Παιδιατρικής, Σπάρτη & Μονεμβασιά 9-11 Οκτώβρη 2015

Εισαγωγή- Στόχος

- Πρωτοπαθείς όγκοι κεντρικού νευρικού συστήματος (ΚΝΣ): 2η συχνότερη κακοήθεια της παιδικής ηλικίας.
- Η απότομη αυξητική τάση της επίπτωσής τους τη δεκαετία του '80 συμπίπτει σε χώρες της Ευρώπης και τις ΗΠΑ με τη χρήση σύγχρονων απεικονιστικών διαγνωστικών μεθόδων.
- Χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης: περιορισμένες δημοσιεύσεις για δεδομένα επίπτωσης & συγκριτικών διαχρονικών τάσεων.
- Μόλις συμπληρώθηκαν 5 έτη πανελλήνιας καταγραφής όγκων ΚΝΣ (narechem.gr), επιχειρείται για 1^η φορά σύγκριση των δεδομένων μας με πρωτογενή δεδομένα 10 άλλων χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Υλικό και Μέθοδοι

- 13 Βάσεις Καταγραφής από 11 χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης** (Σχήμα 1): 7 εθνικά και 6 τοπικά Αρχεία Νεοπλασιών.
- Νεοδιαγνωσθείσες ICD-O-3 περιπτώσεις πρωτοπαθών όγκων ΚΝΣ ηλικίας 0-14 ετών την περίοδο 1983-2014.
- Τοπογραφία:** Όγκοι μηνίγγων, εγκεφάλου, νωτιαίου μυελού, κρανιακών νεύρων, υπόφυσης, κωναρίου, κρανιοφαρρυγικού πόρου.
- Ομαδοποίηση (Διεθνής Ταξινόμηση Παιδικών Κακοηθειών, ICC-3):
 - Επενδυμάτια και όγκοι χοριοειδούς πλέγματος
 - Αστροκυττώματα
 - Εμβρυϊκοί όγκοι
 - Άλλα γλοιώματα
 - Άλλοι όγκοι
 - Όγκοι άγνωστης ιστολογικής προέλευσης.
- Υπολογίστηκαν:
 - Οι αδροί και προτυπωμένοι κατά ηλικία δείκτες επίπτωσης ανά ηλικία/φύλο/διαγνωστική κατηγορία.
 - Οι διαχρονικές τάσεις της επίπτωσης, που αξιολογήθηκαν με μοντέλα Poisson.

Σχήμα 1: Κατανομή περιστατικών στις 13 Βάσεις καταγραφής 11 χωρών

Αποτελέσματα:

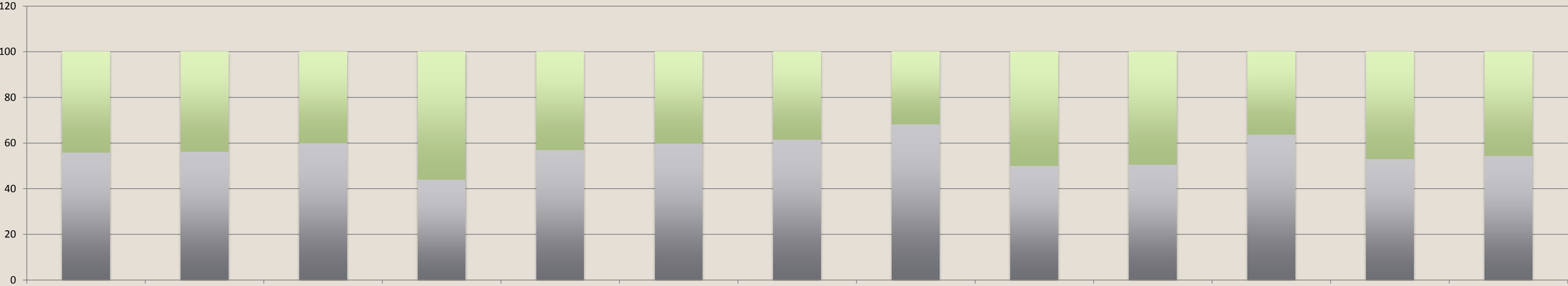
- 5191 (Ελλάδα: 175) περιπτώσεις κακοήθων όγκων ΚΝΣ. Αναλογία αρρένων/θηλέων: 1.3 (Σχήμα 2).
- Μείωση της επίπτωσης καθώς αυξάνεται η ηλικία, πλήν Τουρκίας & Ουκρανίας (Σχήμα 3).
- Μέσος προτυπωμένος κατά ηλικία & φύλο δείκτης επίπτωσης: 23/10⁶ παιδιά (Ελλάδα, 22.4/10⁶). Υψηλότερη επίπτωση σε Κροατία και Σερβία (Σχήμα 4).
- Στατιστικά σημαντική διαχρονική αύξηση σε Βουλγαρία και μείωση σε Κροατία, Κύπρο, Λευκορωσία και Σερβία (Πίνακας 1).
- Αστροκυττώματα: ο συχνότερος υπότυπος (30%) σε 5 χώρες με ποιοτικά ιστολογικά στοιχεία. Έπονται οι εμβρυϊκοί όγκοι (26%) (Σχήμα 5).

Συμπεράσματα:

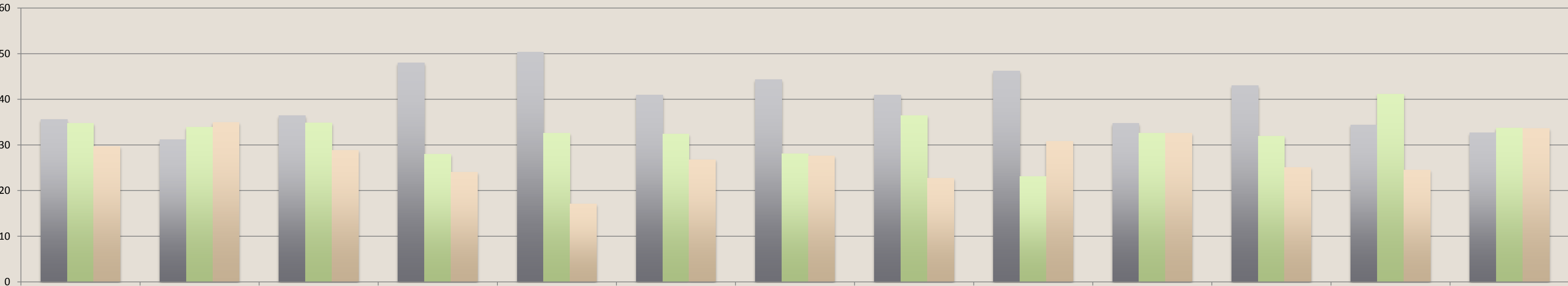
- Ελληνική συμβολή στη συμπλήρωση του Ευρωπαϊκού χάρτη καταγραφής όγκων ΚΝΣ με ποιοτικά δεδομένα, όπως δείχνουν τα συγκρίσιμα επιδημιολογικά δεδομένα και τάσεις της χώρας μας.
- Οι παρατηρούμενες διαφορές στην ηλικιακή κατανομή ανάμεσα σε ορισμένες χώρες θα μπορούσαν να εξηγηθούν από διαφορές του επιπέδου της παρεχόμενης ιατρικής φροντίδας στις χώρες αυτές, όπως καθυστέρηση της διάγνωσης.
- Γενετικοί και περιβαλλοντικοί λόγοι ενδέχεται να ενέχονται για την υψηλή επίπτωση εμβρυϊκών όγκων σε χώρες της Μεσογείου και τη Λευκορωσία.
- Περαιτέρω προσπάθειες απαιτούνται ώστε να προτυπωθεί η καταγραφή των όγκων ΚΝΣ και να διασφαλιστεί η απαιτούμενη συγκρισιμότητα μεταξύ των διαφόρων βάσεων, ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για τις υποκείμενες αιτίες των διαχρονικών και γεωγραφικών διαφορών που παρατηρούνται.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

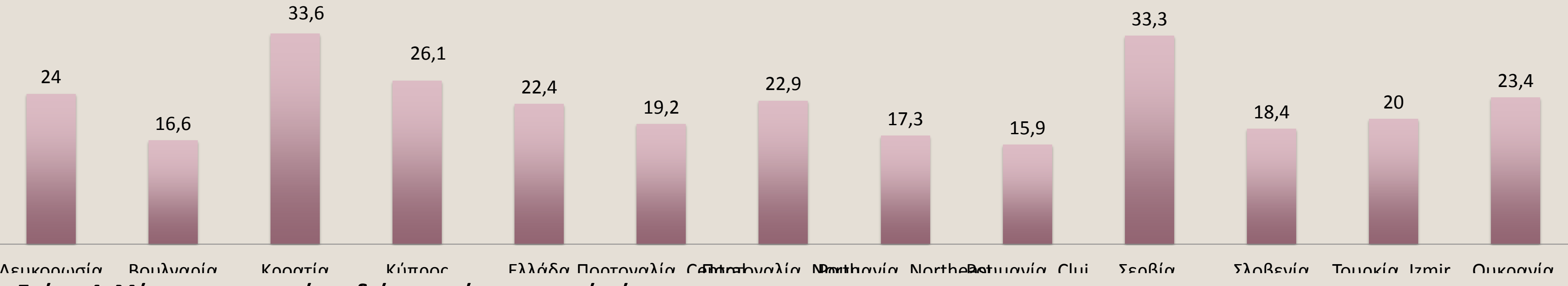
- Steliarova-Foucher E et al. Geographical patterns and time trends of cancer incidence and survival among children and adolescents in Europe since the 1970s (the ACCISproject): an epidemiological study. Lancet. 2004; 364:2097-2105.
- Ferlay J et al. Cancer incidence and mortality patterns in Europe: estimates for 40 countries in 2012. Eur J Cancer. 2013; 49:1374-1403.
- Steliarova-Foucher E et al. International Classification of Childhood Cancer, third edition. Cancer. 2005; 103:1457-1467.

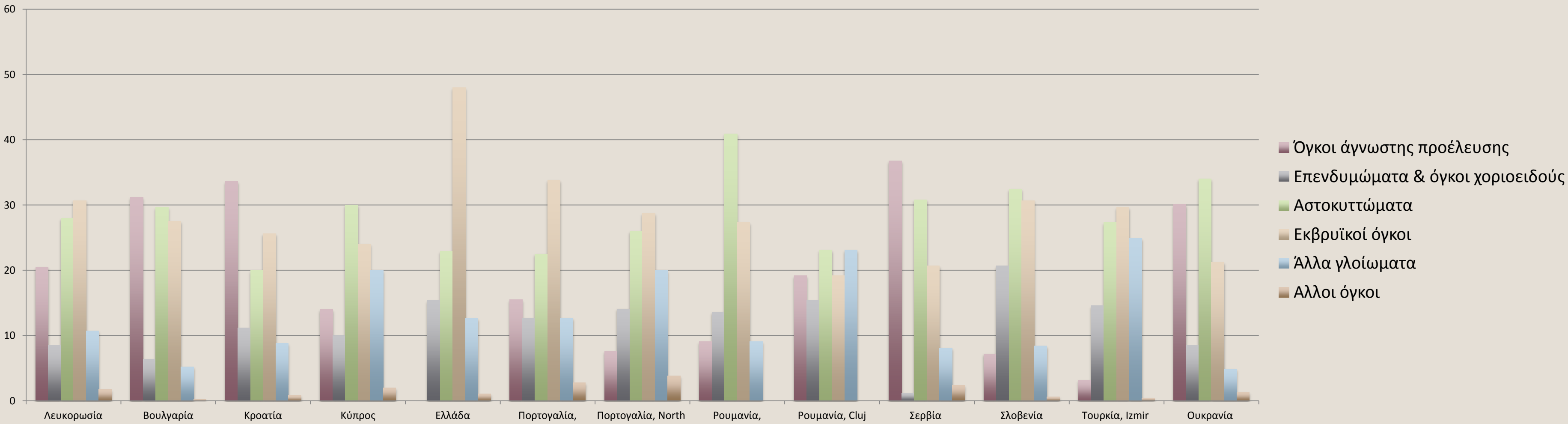
Σχήμα 2: Κατανομή όγκων ΚΝΣ ανά φύλο και χώρα

Σχήμα 3: Κατανομή όγκων ΚΝΣ ανά ηλικία και χώρα

Σχήμα 4: Μέσος προτυπωμένος δείκτης επίπτωσης ανά χώρα

Σχήμα 5: Κατανομή όγκων ανά ιστολογικό υπότυπο, ανά χώρα

Πίνακας 1: Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της επίπτωσης των όγκων ΚΝΣ ανά χώρα

Βάση Καταγραφής/Χώρα	Ετήσια μεταβολή επίπτωσης%
Βουλγαρία	2.74*
Ελλάδα	-5.06
Κροατία	-5.53*
Κύπρος	-9.79*
Λευκορωσία	-1.41*
Ουκρανία	0.18
Πορτογαλία, κεντρική	1.78
Πορτογαλία, νότια	2.59
Ρουμανία, Cluj	-
Ρουμανία, Βορειοανατολική	-
Σερβία	-4.47*
Σλοβενία	0.97
Τουρκία, Izmir	0.26

*: στατιστικά σημαντική διαφορά

Ευχαριστίες:

Ryzhov A, Zborovskaya A, Dimitrova N, Zivkovic S, Eser S, Antunes L, Sekerija M, Zagar T, Bastos J, Δημητρίου Α, Cozma R, Coza D, Δεσσύπρης Ν, Κάντζανου Μ, Καναβίδης Π, Dana H, Χαντζηπαντελής Ε, Μοσχόβη Μ, Πολυχρονοπούλου Σ, Πουρτσίδης Α, Στειακάκη Ε, Παπακωνσταντίνου Ε, Οικονόμου Κ, Σγούρος Σ, Βάκης Α, Ζούντσας Β, Μπουργιώτη Χ, Κελέκης Ν, Πρασσόπουλος Π, Χορευτάκη Τ, Παπαδόπουλος Σ, Στεφανάκη Κ, Στράντζα Κ, Cardis E, Steliarova-Foucher E.